

Määrus vabatahtliku loomade heaolu märgise süsteemi kohta¹

Toiduseaduse § 17 lõike lõikega 1, artikli § 20 lõike lõikega 1, artikli § 21 lõike lõikega 1, artikli artiklitega 22, artikli ja 23, artikli § 37 lõike lõikega 1, artiklite artiklitega 50 ja, 51, 59a ja artikli 60 lõike lõikega 3 ning 2- (vt 5. juuli 2018. aasta konsolideerimisseaduse nr 999 (vt 2. juuli 2018. 2023. aasta konsolideerimisseadus nr 999 1033) ning 18. detsembri 2018. 30. novembri 2020. aasta määruse korralduse nr 1614 1721 (Taani Veterinaar- ja Toiduameti ülesannete ja volituste kohta) § paragrahvi 7 lõike punktiga 3 alusel antud loa alusel on sätestatud ette nähtud järgmine:

I jaotis

1. peatükk

Kohaldamisala ja mõisted

Paragrahv 1. Määrusega kehtestatakse loomade heaolu, piima ja piimatoodete, värske ja hakkliha ning lisades 1-43 nimetatud loomaliikide lihavalmististe ja -toodete tootmise ja märgistamise eeskirjad, mida turustatakse loomade heaolu vabatahtliku märgistamise süsteemi (loomade heaolu märgis) alusel, ning kehtestatakse eeskirjad kontrollide kohta ettevõtetes, mis on registreeritud loomade heaolu märgise jaoks.

Paragrahv 2. Siinses määruses kasutatakse järgmisi mõisteid järgmises tähenduses.

- 1) Loomkoormus: lindlas samaaegselt viibivate kanade summaarne eluskaal kasutatava pindala m² kohta, vt selle määratlus broilerite pidamise seaduses.
- 2) Kari: vt selle määratlus Ettevõtte loomad, kes kuuluvad samasse liiki, keda kasutatakse samal eesmärgil ja millel on sama ettevõtja, vt selle määratlust määruses karjade registreerimise kohta keskses põllundusregistris- lammaste, kitsede, hobuste, hirvede või kaamelite kohta.
- 3) CHR (keskne põllundusregister): keskne põllundusregister, vt selle määratlust karjade registrisse kandmist käsitlevas määrusest.
- 4) Eneseseire: süsteem, mida karja või ettevõtte eest vastutav isik kasutab loomade heaolu ning vajaduse korral eraldamise ja jälgitavusega seotud nõuete täitmise pidevaks tagamiseks.
- 5) Eneseseire programm: karja või ettevõtte eneseseire kirjalik kirjeldus ja kuidas dokumenteeritakse eneseseire teostamist.
- 6) Kari: kanade rühm, kes on paigutatud lindlasse ja kes seal koos viibivad, vt selle määratlust broilerite pidamise seadusest.
- 7) Kasutatav ala: kanadele igal ajal ligipääsetav ala, vt selle määratlust broilerite pidamise seaduses.
- 8) Vabalt peetavate kanade munad: kanamunad, mis on toodetud vastavalt kooskõlas munade turustusnormidele turustamisstandardites sätestatud vabalt peetavate kanade munadele esitatavatele nõuetele munade nõuetega, vt komisjoni 23. juuni 2008. 17. augusti 2023. aasta delegeeritud määrust (EÜEL) 2023/2465, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 munade turustamisstandardite kohta ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 589/2008 ja komisjoni 17. augusti 2023. aasta rakendusmäärus (EL) 2023/2466, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜEL) nr 1234/2007 üksikasjalikud 1308/2013 rakenduseeskirjad seoses munade turustusnormidega turustamisstandardite kohta.

¹ Kõnealusest määrusest on teavitatud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord.

EELNÕU

Viitenumber: 2023-15-31-00547

- 9) ~~Lindla: ruum~~Lindlad: ruumid või hoonehooned, milles broilereid peetakse ~~(vt seda mõistet broilerite pidamise seadusest).~~
- 10) Vasikas: kuni 6 kuu vanune veis, vt mõistet nõukogu 18. detsembri 2008. aasta direktiivist 2008/119/EÜ, milles sätestatakse vasikate kaitse miinimumnõuded.
- 11) Tibud: liiki *Gallus gallus* kuuluvad loomad koorumisest kuni suguküpsuseni ~~(vt seda mõistet broilerite pidamise seadusest).~~
- 12) Aeglase kasvuga tõuliin: broilerid, kelle mõlemad vanemad on aeglase kasvuga tõuliinid, mille keskmine päevane juurdekasv on vähemalt 25 % väiksem kui Ross 308 tõuliini juurdekasv. Kui keskmine päevane juurdekasv on määratud vahemikuna, kasutage arvutustes keskmist.
- 13) Jalapadjandi kahjustuste seireprogramm ~~Kanade ja munade tootmise korralduse kohane~~: jalapadjandi kahjustuste seire kodulindude tapamajades vastavalt määrusele loomade heaolu miinimumnõuete kohta broilerite ja broilerite tootmiseks ette nähtud haudemunade tootmisel ning broilerite pidamise koolituse kohta.
- 14) Esmane tootja: isik, kes vastutab loomade heaolu märgise all karja eest.
- 15) Üldine suremus: selliste kanade arv, kes surid ajavahemikus nende lindlasse paigutamise kuni päevani, mil nad müügis või tapmiseks lindlast eemaldati, sealhulgas need, kes tapeti haiguse või muude põhjuste tõttu, jagatuna lindlasse paigutatud kanade arvuga ja korrutatud 100-ga ~~(vt seda mõistet broilerite pidamise seadusest).~~
- 16) Broilerid: kanad, keda peetakse liha tootmise eesmärgil ~~(vt seda mõistet broilerite pidamise seadusest).~~
- 17) Tapamaja: tapamaja.
- 18) Tapasiga: rõhkem kui üle 30 kg kaaluvad jasead, keda nuumatakse tapmiseks ~~nuumatud sead (vt seda mõistet veiste, sigade, lammaste ja kitsede märgistamise, registreerimise ja liigutamise korraldusest).~~
- 19) Väikesekasvulised tõud: veisetõud ja ristandid, kelle keskmine kaal pärast täiskasvu saavutamist on alla 550 kg.
- 20) Suurekasvulised tõud: veisetõud ja ristandid, kelle keskmine kaal pärast täiskasvu saavutamist on vähemalt 550 kg.
- 21) Noorloom:
- a) vähemalt kuue kuu vanune emasloom, kes ei ole veel poeginud (mullikas), või
- b) looma tapmiseks või aretamiseks nuumamise ajal vähemalt kuue kuu vanune pull, vt selle määratlust piimakarja ja nende järglaste pidamise seaduse korraldusest.
- 22) Mahe: tootmisviis, mis on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2007. 30. mai 2018. aasta määrusega (EÜ) 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) 2092/91 märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks tunnistamise kohta nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007.
- 23) Ammlehm: lehmad, keda kasutatakse emast eraldatud vasikate laktatsiooniks.

II jagu

2. peatükk

Karjadele, sealhulgas haudejaamadele esitatavad nõuded

Loomade heaolu märgise registreerimine, sealhulgas omaniku vahetumise korral

Paragrahv 3. Loomade heaolu märgise registreerimise võib esitada kas füüsiline või juriidiline isik ning see saadetakse digitaalselt Taani Veterinaar- ja Toiduametile aadressil www.virk.dk. Karju, mis ei ole mahepõllumajanduslikud, auditeeritakse, vt punkt 10.

EELNÕU

Viitenumber: 2023-15-31-00547

(2) Kui karja omanik muutub, saadab uus omanik uue registreerimisavalduse (vt lõiget 1), kui karja loomadele ja väljaantavatele toodetele tahetakse jätkuvalt tagada loomade heaolu märgistust. Karju, mis ei ole mahepõllumajanduse jaoks sertifitseeritud, tuleb inspekteerida ja auditeerida (vt paragrahvi 10) ning seda tuleb teha 2 kuu jooksul omaniku vahetumise hetkest.

(3) Karjad, mis on registreeritud loomade heaolu märgise jaoks ja mida enam mahepõllumajanduslikuna ei sertifitseerita, peavad kahe kuu jooksul pärast mahepõllumajandusliku sertifitseerimise lõppemist olema läbi viinud auditi (vt punkt 10), kui loomi ja karjast saadud tooteid tuleb jätkuvalt märgistada loomade heaolu märgisega.

(4) Karjad, mis on loomade heaolu märgisest välja jäetud, vt paragrahvi 24 lõige 1, ei tohi varem kui kuus kuud pärast väljaarvamise kuupäeva esitada loomade heaolu märgisele uue registreeringu, vt lõige 1. Karju, mis ei ole mahepõllumajanduslikud, auditeeritakse, vt punkt 10.

Paragrahv 4. Taotlus peab sisaldama järgmist teavet:

- 1) Karja keskse põllundusregistri number, karja number, mis tahes mahepõllumajandusliku loa number ja karja omaniku kontaktandmed.
- 2) Millisel tasemel (vt lisad 1-43) registreeritakse kari keskses põllundusregistris ja kas kogu kari (vt paragrahv 5) registreeritakse loomade heaolu märgise jaoks.
- 3) Seakarjade puhul teavet, kas tegemist on noorte põrsaste, põrsaste või tapasigadega, ning veisekarjade puhul teavet, kas tegemist on liha või piima tootmisega.

Paragrahv 5. Taani Veterinaar- ja Toiduamet võib taotluse korral anda loa karja pidamiseks samal ajal sama liigi loomadena, kes toodavad ja ei tooda loomade heaolu märgise all, kui loomi peetakse üksteisest eraldi asuvates üksustes ja eraldamist kirjeldatakse eneseseire programmis. Taani Veterinaar- ja Toiduamet kehtestab need tingimused loas.

(2) Taani Veterinaar- ja Toiduamet võib samuti lubada loomade heaolu märgise eri tasemetel loomade pidamist samas karjas. Taani Veterinaar- ja Toiduamet kehtestab need tingimused loas.

Loomade heaolu märgisele vastavate tootmistasemetel määramine keskses põllundusregistris

Paragrahv 6. Taani Veterinaar- ja Toiduamet määrab karjale loomade heaolu märgise asjakohase taseme keskses põllundusregistris, kui ametiasutus on kindlaks teinud, et tootmine on korraldatud ja teostatud vastavalt käesoleva korralduse sätetele.

Eneseseire ja eneseseire kava haudejaamades

Paragrahv 7. Loomade heaolu märgise alusel esmatootjatele tarnivad haudejaamad on kohustatud tagama munade ja kanade eraldamise ja jälgitavuse teistest tõuliinidest pärit aeglaselt kasvavate tõuliinide puhul. Selline eraldamine ja jälgitavus lisatakse eneseseire programmi. Eneseseire osana dokumenteeritakse kõik kõrvalekalded ja nendega seotud parandusmeetmed kirjalikult.

(2) Eneseseire dokumentatsiooni, sealhulgas eraldatuse ja jälgitavuse kohta, säilitatakse haudejaamas aasta aega ning dokumentatsioon peab Taani Veterinaar- ja Toiduametile igal ajal kättesaadav olema.

Esmatootja eneseseire ja eneseseire kava

Paragrahv 8. Esmatootjad peavad lisaks kehtivates õigusaktides sätestatud loomade heaolu nõuetele vastama 1. tähtsusega taseme loomade heaolu põhinõuetele ning 2. ja 3. taseme loomade heaolu põhinõuetele, mis on loetletud lisanditeid

- 1) sigade puhul lisas 1;
- 2) broilerite puhul lisas 2; ja

- 3) lihaveisekarjade puhul lisas ~~3-või-~~
~~4) piimaveisekarjade puhul lisas 4-~~

(2) Kui esmatootja lõikab sabasid või peab sigu, kelle saba on lõigatud, teatab esmatootja sellest eelnevalt kirjalikult Taani Veterinaar- ja Toiduametile ning teatab, kui kaua esmatootja kavatseb seda jätkata.

Paragrahv 9. Esmatootjad, kes soovivad saada oma karja loomade heaolu märgise all, kehtestavad lisaks 8. jao nõuete täitmisele eneseseire programmi ja teostavad eneseseiret. Eneseseire osana dokumenteeritakse kõik kõrvalkalded loomade heaolu märgisest ja nendega seotud parandusmeetmed kirjalikult. Kui karjas on loomi, kes ei kuulu loomade heaolu märgise alla, vt paragrahvi 5 lõige 1, või loomade heaolu märgise eri tasemetel olevaid loomi, vt paragrahvi 5 lõige 2, märgitakse see eneseseires.

~~Piima- või lihaveisekarjade korral peab eneseseire kavas olema karja suremusega seotud tegevuskava (vt lisa 3 või 4 alusnõuet).~~

(2) Esmatootja on kohustatud registreerima loomade heaolu märgisega kõik loomad, kes on elanud kogu oma elu loomade heaolu märgise alusel, ilma et see piiraks paragrahvi 13 ~~lõike-lõigete~~ 1 või 2 või paragrahvi 14 kohaldamist.

3. peatükk

Karjade sertifitseerimine, auditeerimine ja kontroll

Tavapäraste karjade sertifitseerimine ja auditeerimine

Paragrahv 10. Esmatootja võib alustada tarnimist loomade heaolu märgise alusel alles pärast seda, kui kontrolliasutus või Taani Veterinaar- ja Toiduamet on esitanud tõendi selle kohta, et kari vastab § 8 lõike 1 või § 9 asjakohastele nõuetele ~~ja §-s 7 või 9 sätestatud tingimustele~~ loomade heaolu märgise alusel tootmiseks ning kõnealune sertifikaat on registreeritud keskses põllundusregistris.

(2) Kui kontrolliasutus on karja sertifitseerinud (vrd (1)), teatab kontrolliasutus sellest Taani Veterinaar- ja Toiduametile koos märkega karja omaniku nime ja aadressi, karja keskse põllundusregistri numbri ja taseme (vrd ~~8-jagu~~ § 6) kohta, kus kari on sertifitseeritud.

(3) Esmatootjat inspekteeritakse igal aastal.-

(4) Esmatootja säilitab eneseseiret käsitlevaid dokumente, sealhulgas eraldamist ja jälgitavust, sertifitseerimist ja auditeerimist, aasta jooksul ning dokumendid peavad olema Taani Veterinaar- ja Toiduametile igal ajal kättesaadavad.

(5) Inspektsiooni- ja sertifitseerimistasud tasuvad esmatootjad.

Kontrolliasutusele esitatavad nõuded

Paragrahv 11. Sertifitseerimist ja ~~inspekteerimist~~ ~~auditeerimist~~ (vt paragrahvi 10 lõikeid 1 ja 3) korraldab sertifitseeritud kontrolliasutus ~~või Taani Veterinaar- ja Toiduamet~~. Sertifitseeritud kontrolliasutuse akrediteerib akrediteerimisasutus, kes on allkirjastanud EA (Euroopa akrediteerimiskoostöö) mitmepoolse vastastikuse tunnustamise leppe.

(2) Sertifitseerimiseks ja ~~inspekteerimiseks~~ ~~auditeerimiseks~~ on ka tingimus, et kontrolliasutus ~~või Taani Veterinaar- ja Toiduamet~~ teeb vähemalt 20 % loomade heaolu märgise inspektsioonidest ette teatamata.

(3) Kui kontrolliasutus annab esimest korda aru karja sertifitseerimisest, vt paragrahvi 10 lõige 2, esitab kontrolliasutus ka dokumendid selle kohta, et ta on lõike 1 kohaselt sertifitseeritud, ja kohustub läbi viima etteteatamata inspektsioone, vt lõige 2.

(4) Kui kontrolliasutus märkab tingimusi, mille põhjal võib arvata, et on esinenud loomade heaolu märgise rikkumisi, teatab kontrolliasutus sellest kohe Taani Veterinaar- ja Toiduametile, välja arvatud siis, kui tegemist on pisirikkumistega ja kõne all olevad esmatootjad kõrvaldavad need esimesel võimalusel.

Karjade kontrollimine sertifitseeritud mahepõllumajanduslikuna

Paragrahv 12.

Loomade heaolu märgise jaoks registreeritud sertifitseeritud mahepõllumajanduskarjasid ei pea auditeerima ega sertifitseerima vastavalt paragrahvi 10, kuna määrusega seotud nõuete täitmist kontrollib seoses mahepõllumajanduslike kontrollidega Taani Põllumajandusamet.

(2) Sertifitseeritud maheseakarjad ja mahebroilerikarjad loetakse vastavaks loomade heaolu märgise kolmandal või kõrgemal tasemel toimuva tootmise nõuetele. ~~Sertifitseeritud maheveisekarjad loetakse vastavaks loomade heaolu märgise teise tasemega, või kolmanda tasemega, kui kolmanda taseme nõuded on täidetud.~~

(3) Sertifitseeritud mahekarjade esmatootjaid loetakse loomade heaolu märgise all tootmise nõuetele vastavaks, kui kari on sertifitseeritud mahekarjana.

~~(2) Loomade heaolu märgise registreerimisel nõustub esmatootja täitma ka transpordiaja nõudeid (vt vastavalt lisad 1–4). Sertifitseeritud maheveisekarjad peavad ühtlasi tegutsema vastavuses nõudega loomi mitte lõastada (vt lisa 3 või 4).~~

~~(2) Loomade heaolu märgise jaoks registreeritud sertifitseeritud mahepõllumajanduskarjasid ei pea inspekteerima ega sertifitseerima vastavalt punktile 7, kuna korraldusega seotud nõuete täitmist kontrollib seoses mahepõllumajanduslike kontrollidega Taani Põllumajandusamet.~~

—

4. peatükk

Veisekarjade loomade heaolu märgise kohane transpordiaeg

Traditsioonilised veisekarjad

Paragrahv 13. Tavapärase liha- või piimaveisekarja transportimist tootjatele, tapamajadesse või meiereidesse võib alustada siis, kui on täidetud kõik järgmised kriteeriumid.

1) See on registreeritud keskses põllundusregistris, millisele loomade heaolu märgisele kari võib anda (vt 6. jagu).

2) Kari vastab paragrahvi 8 lõikes 1 ja lisades 1 kuni 3 nimetatud nõuetele ja tingimustele.

3) Karja

a) on viimastel aastatel jälgitud ja jälgitakse jätkuvalt vastavalt seiresüsteemile, mille sisu on vähemalt võrreldav asjaomase loomade heaolu märgise tasemega, mille alusel kari on registreeritud, ja selle üle teeb seiret sertifitseeritud kontrolliasutus, mis vastab paragrahvi 11 lõike lõigete 1 punktivõi 2 nõuetele, või

b) inspekteeritakse auditeeritakse, vt punkt § 10, ja tarnitav loom on elanud loomade heaolu märgise süsteemi alusel kogu elu või ühe aasta, ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist.

(2) Traditsiooniliste piimaveisekarjade korral, millel ei ole seiresüsteemi (vt lõike 1 punkti 3a), võib karjast tarnida meiereisse, kui lõike 1 punktid 1 ja 2 on täidetud ja karja on inspekteeritud (vt paragrahvi 10)- auditeeritud (vt paragrahvi 10), ning kui loomad, kellelt piim tarnitakse, on loomade heaolu märgise all elanud vähemalt kolm kuud enne piima tarnimist.

Sertifitseeritud maheveisekarjad

Paragrahv 14. Sertifitseeritud mahepõllumajanduslikud karjade puhul, mis vastavad § 8 lõigetes 1 ja 9 sätestatud nõuetele ja tingimustele, võib pärast loomade heaolu märgise taseme registreerimist keskses

EELNÕU

Viitenumber: 2023-15-31-00547

põllundusregistris (vt § 6-jagu) alustada tarnimist esmatootjale, tapamajja või piimatootjale, ilma et see piiraks lõikevt lõige 2 kohaldamist.

(2) Kui loom vastab mahepõllumajandusliku tootmise eeskirjadele, vt mahepõllumajandusliku tootmise korraldus jne, võib looma müüa esmatootjale, tapamajale või piimatootjale loomade heaolu märgise all.

5. peatükk

Tapamajadele esitatavad nõuded ja kontroll

Paragrahv 15. Tapamajad, mis kavatsevad loomade heaolu märgise alusel loomi tappa või liha turustada, peavad sellest tegevusest teatama Taani Veterinaar- ja Toiduametile registreerimiseks eelnevalt, vt toidukäitlemisettevõtetele loa andmise ja registreerimise määruse § 16 lõige 1.

(2) Tapamajadel, mis on registreeritud loomade tapmiseks või liha turustamiseks loomade heaolu märgise alusel, peavad osana oma eneseseirest olema kirjalikud menetlused, millega tagatakse, et kõik järgmised kriteeriumid on täidetud.

1) Loomad ja liha on eraldatud ja jälgitavad vastavalt loomade heaolu märgisele.

2) Jälgitakse, et sigade või veiste tapale transportimise aeg ei oleks pikem kui kaheksa tundi või broilerite puhul kuus tundi.

3) Sigade tapamajade puhul, et nad turustavad loomade heaolu märgise all ainult nende sigade liha, kelle saba ei ole lõigatud või mis on saadud ilma sabahammustusteta sigadelt.

4) Kodulindude tapamajade puhul, et nad lasevad turule ainult liha loomade heaolu märgise all

a) karjadest, mis vastavad suremuse nõudele karjas;

b) aeglase kasvuga tõuliini broileritelt;

c) broileritelt, kelle puhul loomkoormuse nõue on täidetud ja

d) broileritelt, kelle punktide arv jalapadjandi vigastuste seirekavas jääb lubatud vahemikku.

(3) Eneseseire dokumentatsiooni, sealhulgas eraldatuse ja jälgitavuse osas, säilitatakse tapamajas aasta aega ning dokumentatsioon peab Taani Veterinaar- ja Toiduametile igal ajal kättesaadav olema.

(4) Kui tapamaja saab teada tingimustest, mis ei vasta loomade heaolu märgise eeskirjadele, teavitab tapamaja sellest kohe Taani Veterinaar- ja Toiduametit.

Paragrahv 16. Tapamajade järelevalve suhtes loomade heaolu märgise tingimuste täitmise üle kohaldatakse tasulist kontrollitasudest rahastatavaid kontrole käsitlevaid eeskirju, vt toidu, sööda ja elusloomade jne kontrollimise eest tasumise määrus jne maksekorraldust.

6. peatükk

Nõuded teistele ettevõtetele, sealhulgas meiereidele, ja nende kontrollimisele

Paragrahv 17. Peatükis 5 nimetamata hulgimüüjad ja jaemüüjad, kes kavatsevad lõigata või tükeldada värsket liha, toota lihavalmistisi või liha või tooteid, või meiereid, kes kavatsevad toota piimatooteid või pakendada seda liiki tooteid ja kes soovivad märgistada loomade heaolu märgisega hõlmatud tooteid, peavad sellest tegevusest eelnevalt teatama Taani Veterinaar- ja Toiduametile, vt toidukäitlemisettevõtete lubade andmise ja registreerimise määruse § 4516 lõige 2.

(2) Ettevõtetele on eneseseire osana kirjalikud menetlused, millega tagatakse loomade heaolu märgisega hõlmamata toodete eristamine ning värsket liha, tükeldatud liha, lihavalmististe või lihatoodete või loomade heaolu märgisega hõlmatud piimatoodete jälgitavus.

(3) Ettevõtjad säilitavad eristamist ja jälgitavust käsitlevaid dokumente ühe aasta jooksul.

(4) Kui ettevõtte saab teada tingimustest, mis viitavad loomade heaolu märgise nõuetele mittevastavusele, teavitab ettevõtte sellest põhjendamatu viivitusega Taani Veterinaar- ja Toiduametit.

Paragrahv 18. § 17 lõikes 1 nimetatud ettevõtete järelevalveks loomade heaolu märgise tingimuste täitmise üle kohaldatakse tasulise kontrolli määrust, vt toidu, sööda ja elusloomade kontrollimise eest tasumise määrus jne.

7. peatükk

Nõuded teistest riikidest pärit loomadele ja toodetele

Paragrahv 19. Enne haudemunade, elusloomade, värske liha, tükeldatud liha või lihavalmististe või piimatoodete turustamist loomade heaolu märgise all peab Taani Veterinaar- ja Toiduamet enne loomade heaolu märgise all turustamist heaks kiitma loomade või toodete turustamise loomade heaolu märgise all.

(2) Taani Veterinaar- ja Toiduamet kiidab heaks, et loomi või tooteid turustatakse loomade heaolu märgise all, kui Taani sisenemise eest vastutav ettevõtte on vajaduse korral dokumenteerinud, et:

- 1) esmatootja vastab nõuetele, mis on vähemalt võrreldavad paragrahvis 7 või paragrahvides 8 ja 9 nimetatud nõuetega;
- 2) sertifitseeritud esmased mahetootjad vastavad nõuetele, mis on vähemalt võrreldavad paragrahvis 12 nimetatud nõuetega;
- 3) tapamajad vastavad nõuetele, mis on vähemalt võrreldavad paragrahvi 15 lõikes 2 täpsustatud nõuetega, või meiereid vastavad nõuetele, mis on vähemalt võrreldavad paragrahvi 17 lõikes 2 täpsustatud nõuetega, ja
- 4) päritoluriigil on kontroll esmase tootmise, haudejaamade, tapamajade, meiereide ja teiste kaasatud ettevõtete üle, kes on ulatuse, usaldusvääruse ja sõltumatuse poolest paragrahvis 10, paragrahvis 12, paragrahvis 15 ning ~~punktile~~ paragrahvis 17 nimetatud nõuete osas võrreldavad.

(3) Kui lõike 2 punktis 4 osutatud kontrollle viivad läbi päritoluriigi ametiasutused, on täidetud kõnealuses sättes sätestatud tingimused lõpuleviidud kontrollide kohta.

Paragrahv 20. Ettevõtted, sealhulgas tapamajad ja meiereid, kes kavatsevad importida loomi ja tooteid vastavalt ~~punktile~~ paragrahvile 19, registreeritakse Taani Veterinaar- ja Toiduametis vastavalt paragrahvile 15 või 17 ning tagavad eneseseire osana pideva vastavuse tingimustele (vt paragrahvi 19 lõige 2).

(2) Kui ettevõtted, sealhulgas tapamajad ja meiereid, saavad teada tingimustest, mis annavad alust arvata, et punkti 19 kohased heakskiitmise tingimused ei ole täidetud, teavitab kõnealune ettevõtte sellest põhjendamatu viivitusega Taani Veterinaar- ja Toiduametit.

8. peatükk

Märgistamine ja turustamine

Paragrahv 21. Loomade heaolu märgise jaoks registreeritud karjad, sealhulgas haudejaamad, ning ettevõtted, sealhulgas tapamajad ja meiereid, mis on registreeritud loomade heaolu märgise kasutamiseks, võivad märgistamisel ja turustamisel kasutada individuaalsel tasemel vastavat logo, vt lisa 5. Vastavat logo ning seotud märgistust ja viiteid võib kasutada üksnes Taani Veterinaar- ja Toiduameti määratud tingimuste ja nõuete kohaselt (vt ~~lisa-5§~~ 22).

(2) Värsket liha, tükeldatud liha, lihavalmistisi, lihatooteid ja piimatooteid võib märgistada individuaalsel tasemel asjakohase logoga, kui toote kogu loomne sisu vastab selle taseme nõuetele, seega kui lisatakse piimatooted või loomade heaolu märgise eri tasemetest pärit liha (vt lisad 1-43), võib seda märgistada üksnes loomade heaolu märgise asjakohase madalaima tasemega.

(3) Värsket liha, tükeldatud liha, töödeldud liha, lihatooteid ja piimatooteid võib märgistada iga taseme jaoks asjaomase logoga, kui kogu toote loomne sisaldus vastab selle taseme nõuetele. Kasutada võib siiski ka muud päritolu sooli, želatiini ja kollageeni ning kala ja vabalt peetavate kanade mune.

(4) Lisaks lõikes 2 viidatud juhtudele võib värsket liha, tükeldatud liha, töödeldud liha, lihatooteid, valmistoite jm ning piimatooteid märgistada asjakohase logoga, kui loomade heaolu märgisega liha või piimatoote kaalusisaldus moodustab vähemalt 75% valmistoote kogusisaldusest, mis on loomse päritoluga, ning muud loomse päritoluga koostisosad vastavad mahetootmise nõuetele. Kasutada võib siiski ka mittemahepõllumajanduslikke sooli, muud päritolu želatiini ja kollageeni ning mittemahepõllumajanduslikku kala või vabalt peetavate kanade mune.

Paragrahv 22. Logo kasutamise tingimused ja nõuded koos seotud märgistuste ja viidetega avaldatakse Taani Veterinaar- ja Toiduameti veebisaidil. Seda teavet võib saada ka kirjalikult, saates selle kohta Taani Veterinaar- ja Toiduametile kirjaliku taotluse. Loomade heaolu märgise graafiline disain, mida võib kasutada, on esitatud lisa 5 koos sellega seotud disainijuhistega, mille võib leida Taani Veterinaar- ja Toiduameti kodulehelt.

(2) Loomade heaolu märgise ja seotud märgistuste ja toote viidete kasutamine ei ole lubatud toodetel, mis ei vasta käesolevas määruuses sätestatud nõuetele.

(3) Logosid, sümboleid, muid etikette, märgistusi ja viiteid, mida võib ajada segi lõikes 1 nimetatud logode ning seonduvate märgistuste ja viidetega, ei tohi kasutada viisil, mis eksitavad tarbijaid või teisi ettevõtteid.

(4) Loomade heaolu märgist võib samuti kasutada seoses teabega ja harimisega loomade heaolu osas.

9. peatükk

Karja omaniku vahetumine, loomade Loomade heaolu märgises osalemise lõpetamine ja sellest väljaarvamine

~~Paragrahv 23.~~ Kui karja omanikku vahetatakse, saadab uus omanik uue registreeringu (vt 2. Paragrahv 23. peatükk), kui loomadele antakse jätkuvalt loomade heaolu märgis.

~~Paragrahv 24.~~ Esmatootjad ja ettevõtted, sealhulgas tapamajad ja meiereid, kes ei soovi enam olla registreeritud loomade heaolu märgise kasutamiseks, esitavad Taani Veterinaar- ja Toiduametile sellekohase kirjaliku teate.

~~(2) Nad täpsustavad (2) Tootjad ja ettevõtted, sealhulgas tapamajad ja meiereid, märgivad~~ ka kuupäeva, millest alates nad enam ei tooda või tarni loomade heaolu märgise all, ja kirjeldavad eneseseire kavas, kuidas nad tagavad iga üleminekuajaperioodi käigus loomade heaolu märgisega hõlmatud loomade eraldatuse teistest loomadest. ~~Taani Veterinaar- ja Toiduamet kehtestab selleks täiendavad tingimused.~~

(3) Esmased tootjad teavitavad oma toodete saajaid kuupäevast, mil nad enam loomade heaolu märgise all ei tooda või tarni.

Paragrahv 2524. Taani Veterinaar- ja Toiduamet võib esmatootjad loomade heaolu märgisega tootmisest välja arvata, kui:

1) nad ei vasta asjaomasele tootjale esitatavatele asjakohastele nõuetele või tingimustele, vt § 3 lõiged 2 ja 3, §-d 5, 7–10, 12, 13 või 14;

2) nad märgistavad või turustavad loomade heaolu märgise paragrahvi 21 sätteid rikkudes;

3) kui jalapadjandi vigastuste seirekava punktide summa linnukarjas on 81 punkti või rohkem või kui summa on kolme samas lindlas asuva ja üksteisele järgneva linnukarja puhul 41–80 punkti linnukarja kohta; või või

~~4) kui nad on registreeritud loomade heaolu märgise kasutamiseks mahepõllumajandusliku heakskiidu saanud karjana, vt § 12 lõige 1, ja kari ei ole enam mahepõllumajanduslikult tunnustatud.~~

EELNÕU

Viitenumber: 2023-15-31-00547

(2) Taani Veterinaar- ja Toiduamet võib välja jätta ettevõtted, sealhulgas tapamajad ja meiereid, mis ei vasta paragrahvidele 15, 17 või 20 või märgistavad või turustavad vastuolus loomade heaolu märgise ~~punkti~~paragrahviga 21.

(3) Taani Veterinaar- ja Toiduamet võib tühistada vastavalt ~~punktile~~paragrahvile 19 loomade heaolu märgise kasutamisele antud heakskiidu, kui heakskiitmise tingimused (vt § 19 lõige 2) ei ole täidetud.

10. peatükk

Lisakontrollid ja karistused

Paragrahv 26~~25~~. Kui Taani Veterinaar- ja Toiduamet kontrollib vastavalt § 25 lõike 1 punktile 3, § 11 lõike 4, § 15 lõike 4, § 17 lõike 4 või § 20 lõike 2 nõuete või tingimuste võimalikku rikkumist ning rikkumine leiab kinnitust, maksab rikkumise eest vastutav esmatootja või ettevõtte kontrolli eest vastavalt sel ajal kehtinud toidu-, sööda- ja elusloomade kontrollimise korralduses jne sätestatud lisakontrolli eest tasumise reeglitele.

11. peatükk

~~(2) Taani Veterinaar- ja Toiduamet hindab ametlike loomaarsti teadete alusel (vt paragrahvi 15 lõiget 4), kas karja juurde on vaja teha kontrollvisiit või on võimalik üritada tingimusi parandada esmatootjaga kirja teel ühendust võttes. Iga selline ühenduse võtmine võib sisaldada korraldust parandada tingimusi või koostada põhjalik kirjeldus tõendatud tingimuste parandamiseks vajalikest meetmetest. Teade sisaldab vähemalt kirjeldust eesmärgiks seatud valdkondadest ja vajalike meetmete rakendamise kavandatavat ajakava. Sel juhul hindab Taani Veterinaar- ja Toiduamet jooksvalt, kas tekib vajadus teha põllumajandusettevõttesse kontrollvisiit.~~

Karistussätted

Paragrahv 27. Kui muude õigusaktidega ei ole ette nähtud suuremaid karistusi, määratakse neile **26. Neile**, kes rikuvad § 22 lõikeid 1 või 2, määratakse karistuseks rahaträlv.

(2) Üksusi jne (juriidilised isikud) võib võtta kriminaalvastutusele koosõlas karistusseadustiku [Straffeloven] 5. peatüki sätetega.

~~11.~~ peatükk

12. peatükk *Üleminekueeskirjad*

Jõustumis- ja jõustumineüleminekusätted

Paragrahv 28~~27~~. Käesolev määrus jõustub 1. ~~jaanuaril 2020~~juulil 2024.

(2) Lisa 3 punktide 5–8 sätteid, mis käsitlevad karja suremuse piirväärtusi, ei kohaldata kuni 1. juulini 2026.

(3) Tühistatakse 23. oktoobri 2018. aasta määruskorraldus nr 4.12.2019/1220-2018 vabatahtliku loomade heaolu vabatahtliku märgistamise märgistuse süsteemi kohta tunnistatakse kehtetuks.

~~(3) Määrus kehtib ka esmatootjatele, tapamajadele ja teistele ettevõtetele, kes 31. detsembril 2019. aastal toodavad või tarnivad loomade heaolu märgise nime all (vt 23. oktoobri 2018. aasta määrust nr 1220 vabatahtliku loomade heaolu märgise süsteemi kohta või 1. detsembri 2017. aasta määrust nr 1369 vabatahtliku loomade heaolu märgise süsteemi kohta või 6. märtsi 2017. aasta määrust nr 225 vabatahtliku loomade heaolu märgise süsteemi kohta sealihajaoks).~~

Lisa 1

Loomade heaolu märgise nõuded seakarjadele

Põhinõuded esimese tasemega hõlmatud seakarjadele

Songimise ja tegelusmaterjali jaotamine

1) Kõikidele sigadele peab olema tagatud põhk songimise ja tegelusmaterjalina. Põhku tuleb anda iga päev ja seda peab olema kogu aeg piisavas koguses.

Sabade lõikamine ja sabade hammustamine

2) Sabade lõikamine põrsastel on keelatud.

3) Juhul kui saba hammustamine on toimunud, võib saba sellisel seal ära lõigata, kui see osutub veterinaarsetel põhjustel vajalikuks.

4) Olenemata lõikepunktist 3 või § 8 lõikest 2 ei tohi sigu, kelle sabad on lõigatud või hammustatud, toimetada tapale loomade heaolu märgise all. Enne äralõigatud sabadega sigade tarnimist tapamajja annab karja omanik tapamajale sellest teada.

Emised ja nooremised

5) Emised rühmades on lõastamata alates võõrutamise hetkest kuni vähemalt seitse päeva enne oodatud poegimist. Sama kohaldub nooremistele alates nende paigutamisest sulgu või sulusektsiooni seoses paaritamisega.

6) Olenemata punktis 5 sätestatust võib üksikuid sigu, kes on agressiivsed, keda teised sead on rünnanud või kes on haiged või vigastatud, pidada eraldi aedikutes või reljeefsulgudes. Sellistel juhtudel kohaldatakse nooremiste, mitteimetavate emiste ja tiinete emiste siseruumides pidamise seaduse § 5-7a sätestatud eeskirjamääruse sätteid, mis käsitlevad minimaalseid loomade heaolu nõudeid sigade pidamisel.

7) Emised ja nooremised on paaritamismajades lõastamata.

8) 1. taseme puhul ja sõltumata sättest lõikes 7 võib kaitsepiirete kasutamisega piirata emise või nooremise liikumisvabadust paaritamise hetkest, kuid mitte kauem kui neli päeva pärast paaritumist, kui emise või nooremise käitumine tundub võimalikult ohtlik põrsastele.

9) Emistele ja nooremistele tuleb anda piisavas koguses sobivat õlgede kujul pesamaterjali vähemalt viis päeva enne oodatavat poegimist.

Põrsaste ja tapasigade ruuminõuded

10) Põrsastele ja tapasigadele eraldatakse suurem vabalt ligipääsetav põrandapind, kui on sätestatud sigade kaitse määruse 4. paragrahvis 34. Skaala sõltub individuaalsest karja konkreetsest tootmisasutusest, sealhulgas nõudest, mis ei luba sabade lõikamist.

Vedu tapamajja

11) Tapale vedamise aeg peab olema maksimaalselt kaheksa tundi.

EELNÕU

Viitenumber: 2023-15-31-00547

Lisanõuded 2. taseme seakarjadele

Songimise ja tegelusmaterjali jaotamine

1) Songimise ja tegelusmaterjal põhuna peab olema pandud põrandale. Põhku tuleb anda iga päev ja seda peab olema kogu aeg piisavas koguses.

Emised ja nooremised

2) Sõltumata eelnevatest lõike 7 sätetest võib kaitsepiirete kasutamisega piirata emise või nooremise liikumisvabadust poegimise hetkest, kuid mitte kauem kui kaks päeva pärast poegimist, kui emise või nooremise käitumine tundub võimalikult ohtlik põrsastele.

Võõrutamine

3) Põrsaid ei tohi võõrutada enne 28-päevaseks saamist, välja arvatud siis, kui see mõjutab emise või põrsa tervist või heaolu.

Põrsaste ja tapasigade ruuminõuded

4) Põrsastele ja tapasigadele eraldatakse vabalt ligipääsetav põrandapind, mis on vähemalt 30% suurem kui standardtootmises, vt tabel 1.

Tabel 1.

Sea keskmine kaal	Vabalt liikumiseks sulu ala m ² -tes looma kohta (miinimum)
Võõrutamisest kuni 10 kg	0,20
10–20 kg	0,26
20–30 kg	0,39
30–50 kg	0,52
50–85 kg	0,72
85–110 kg	0,85
Üle 110 kg	1,30

Lisanõuded 3. taseme seakarjadele

Allapanuga puhkeplatsid

1) Kõikidele sigadele peab olema puhkeplatsil tagatud allapanuks põhk. Põhku tuleb anda iga päev ja seda peab olema kogu aeg piisavas koguses. Põhku võib kasutada ka songimise ja tegelusmaterjalina.

Emised ja nooremised

2) Emised ja nooremised tuleb rühmades lõastada, vt eespool esitatud põhinõudeid nr 5 ja 7. Lõastamata rühmi võib hoida kas väljas juurdepääsuga varjualusele või vabapidamisega laudas.

3) Viie päeva jooksul enne eeldatavat poegimist paigutatakse emised ja nooremised välisonnidesse. Emised jäävad õue vähemalt kuni põrsaste võõrutamiseni.

Põrsad ja tapasead

4) Põrsaid ja tapasigu võib pidada õues, kus on juurdepääs onnidele või aedikutega siseruumidele, kus on allapanuga puhkealad ja vaba juurdepääs välisalale. Siseruumis sigade lahtiselt pidamisel peab sigadel olema vähemalt juurdepääs vabalt juurdepääsetavale kogupindalale, puhkealale ja õuealale tabeli 2 kohaselt.

Tabel 2.

SigadeSea keskmine kaal	Kogupindala sea kohta m ² -tes (minimaalne)	Puhkeala sea kohta m ² -tes (minimaalne)	Väliala sea kohta m ² -tes (minimaalne)
Võõrutamisest kuni 25 kg	0,40	0,18	0,17
25–35 kg	0,52	0,24	0,22
35–45 kg	0,60	0,28	0,25
45–55 kg	0,72	0,33	0,30
55–65 kg	0,82	0,38	0,34
65–75 kg	0,90	0,41	0,38
75–85 kg	1,00	0,46	0,42
85–95 kg	1,10	0,50	0,46
95–110 kg	1,20	0,55	0,50
Üle 110 kg	1,30	0,60	0,54

- Ajavahemikul alates võõrutamisest kuni 25 kg-ni võib allapanustatud puhkeala kohandada sigade suuruse järgi, et luua sigadele ideaalne keskkond minimaalselt 0,18 m² ulatuses sea kohta kaaluga 25 kg.

- Väliala peab olema vähemalt 10 m² sigadele kuni 40 kg. Muude sigade puhul peab väliala olema vähemalt 20 m².

Lisa 2

Loomade heaolu märgistuse nõuded broilerikarjadele

Põhinõuded esimese tasemega hõlmatud broilerikarjadele

Tõug

1) Kõik broilerid peavad olema aeglaselt kasvavast tõuliinist.

Loomkoormus

2) Kolme järjestikuse karja keskmine loomkoormus ei tohi ületada 38 kg eluskaalu kasutatava pinna ruutmeetri kohta. Loomkoormuse tihedus üksikus ettevõttes ei tohi mingil juhul ületada 39 kg eluskaalu kasutatava pinna ruutmeetri kohta.

Suremus

3) ~~Kõigusuremus~~ Üldine suremus on olnud alla 1%, millele liidetakse 0,06% korda karja tapavanus päevades, viimase seitsme järjestikuse kontrollitud karja puhul ~~majast, kus soovitakse maksimaalset loomkoormust vastavalt punktile 2 asjaomas~~ ettevõttes.

Osaline tapmine

4) Osaline tapmine ei ole lubatud, kui selle eesmärk on vältida maksimaalse lubatud loomkoormuse ületamist.

Jalapadjandi kahjustused

5) Karja jalapadjandi kahjustuste seireprogrammi punktisumma võib olla kõige rohkem ja mitte rohkem kui kahel korral 41–80, kuid mitte 81 või rohkem, vt paragrahvi 25 lõike 1 punkt 3.

Vedu tapamajja

6) Tapamajja veo aeg ei tohi ületada kuut tundi (välja arvatud püüdmine, peale- ja mahalaadimine).

Lisanõuded teise tasemega hõlmatud broilerikarjadele

Keskkonna mitmekesisus

1) Broileritele peab andma koresöötta või muid keskkonna mitmekesistamise vorme. Keskkonna mitmekesisus peab vajalikus ulatuses püsivalt kättesaadav olema.

Loomkoormus

2a) Puhta sisetootmise korral ei tohi kolme järjestikuse karja keskmine loomkoormus ületada 32 kg eluskaalu kasutatava pinna ruutmeetri kohta. Loomkoormuse tihedus üksikus ettevõttes ei tohi mingil juhul ületada 33 kg eluskaalu ühe kasutatava pinna ruutmeetri kohta.

2b) Tootmissüsteemide korral, kus broileritel on juurdepääs verandale või välisalale (vt punkti 4), ei tohi keskmine loomkoormus siseruumides kolme üksteisele järgneva linnukarja puhul olla mis tahes hetkel suurem kui 38 kg eluskaalu ruutmeetri kohta. Loomkoormuse tihedus üksikus ettevõttes ei tohi mingil juhul ületada 39 kg eluskaalu kasutatava pinna ruutmeetri kohta.

EELNÕU

Viitenumber: 2023-15-31-00547

Veranda ei kuulu siseruumide hulka.

Suremus

3) Kogusuremus on olnud alla 1%, millele liidetakse 0,06% korda karja tapavanus-päevades, viimase seitsme järjestikusest kontrollitud karja puhul lindlast, kus soovitakse vastavalt punkti 2 alapunkti a või b kohast maksimaalset loomkoormust.

Verandad ja välisalad

4) Kui on juurdepääs verandale või välisalale (vt punkti 2 alapunkti b), siis peavad need moodustama vähemalt 15% siseruumidest. Tootmise viimase 10–12 päeva jooksul peab olema tagatud juurdepääs verandale või välisalale päevavalguse ajal. Lubatud on siis jätta kanad siseruumidesse ilma juurdepääsuta verandale või välisalale, kui ilm võib olla ohtlik loomade tervisele või heaolule või kui on puhkenud kariloomade nakkushaigus või on selle kahtlus ja ametivõimud on nõudnud lindude sulgemist siseruumidesse.

Siseruumide kliima

5) Siseruumide kliima peab vastama nõudele, mida kohaldatakse broilerite tootmise suhtes eluskaaluga üle 33 kg kasutatava pindala ruutmeetri kohta, vt broilerite pidamise seadusmäärust loomade heaolu miinimumnõuete kohta broilerite pidamisel, haudemunade tootmisel broilerite tootmisel ja broilerite pidamise koolitamisel.

Lisanõuded kolmanda tasemega hõlmatud broilerikarjadele

Keskkonna mitmekesisus

1) Broileritele peab andma koresööt ja muid keskkonna mitmekesistamise vorme. Koresööt ja muud keskkonna mitmekesisuse vormid peavad vajalikus ulatuses olema püsivalt kättesaadavad.

Loomkoormus

2) Kolme järjestikuse karja keskmine loomkoormus ei tohi ületada 27,5 kg eluskaalu kasutatava pinna ruutmeetri kohta. Loomkoormuse tihedus üksikus ettevõttes ei tohi mingil juhul ületada 28,5 kg eluskaalu kasutatava pinna ruutmeetri kohta.

Suremus

3) Kogusuremus on olnud alla 1%, millele liidetakse 0,06% korda karja tapavanus-päevades, viimase seitsme järjestikusest kontrollitud karja puhul majast, kus soovitakse maksimaalset loomkoormust vastavalt punktile 2.

Välisala

4) Välisalasid peab olema minimaalselt 1 m² broileri kohta. Välisalade jaoks kehtivast miinimumala nõudest peab vähemalt 25 % olema kaetud taimestikuga, millest vähemalt 18 % peab olema kaetud istutatud põõsaste ja/või puudega ning vähemalt 7 % allapanuga. Lindlast kuni esimeste põõsaste ja/või puudeni peab olema maksimaalselt 15 m kaugusel. Põõsaste ja/või puude vahekaugus võib välisala istutusosalal olla maksimaalselt 15 m. Taimkatte nõue peab olema täidetud vähemalt sisse- ja väljapääsuavadele kõige lähemal asuvas väliala osas.

Lisa 3

Loomade heaolu märgise nõuded veisekarjadele

Põhinõuded 1. taseme veisekarjadele

Vasikate tapmine

1) Vasikaid ei tohi tappa, välja arvatud haiguste või loomade heaoluga seotud probleemide korral.

Koresööt

2) Rohkem kui kaks nädalat vanadel vasikatel peab olema ligipääs kvaliteetsele koresöödale vähemalt 20 tundi päevas. Põhku ei loeta koresöödaks.

Valu leevendamine

3) Asjakohaste ravi vajavate haiguste korral tuleb kasutada valuvaigisteid. Sarvede eemaldamise korral tuleb kasutada kauem mõjuvaid valuvaigisteid.

Karja suremust käsitlev tegevuskava

4) Karjaomanik valmistab tegevuskava ette kirjalikult ja järgib seda karja väikese suremuse tagamiseks. Karjaomanik täiendab tegevuskava kaks korda aastas. Tegevuskava moodustab osa eneseseire kavast.

ii.—

-

Sel eesmärgil registreeritakse vähemalt järgmised andmed:

i. Lehmade elu pikkus. ii. Lehmade tapmise põhjused

Karja suremuse piirväärtused

(Punktide 5–8 sätteid kohaldatakse alles alates 1. juulist 2026)

5) Loomade heaolu märgise registreerimisel ei tohi karja keskmine suremus ületada 8,0 % lehmade ja 10,0 % vasikate puhul viimase 24 kuu jooksul kuni registreerimiseni.

6) Selleks et karjal säiliks luba loomade heaolu märgise alusel tootmiseks, peab karjas olema viimase 24 kuu jooksul igal ajal olnud kõige rohkem suremus 8,0 % lehmade ja 10,0 % vasikate puhul.

7) Suremuse määr arvutatakse CHRi kirjete põhjal viimase 24 kuu keskmisena vastavalt 4. lisa sätetatud põhimõtetele.

8) Piimakarjad, kes toodavad vasikaid loomade heaolu märgise alusel, kuid ei tooda muul viisil märgise all, on vabastatud karja suremuse piirväärtuste nõudest.

Vedu tapamajja

EELNÕU

Viitenumber: 2023-15-31-00547

9) Tapale vedamise aeg peab olema maksimaalselt kaheksa tundi.

Piimaga toitmine

10) Vasika eluea esimese kaheksa nädala jooksul antakse piima või piima aseainet vähemalt kaks korda päevas füsioloogilistele vajadustele vastavas koguses. Piimasöötmisest võõrutamine piimasöötmisperioodi viimasel nädalal on lubatud.

Loomapidamishoone

11) Karja ei tohi lõastada. Loomi võib siiski lõastada lühemateks kui tunnipikkusteks perioodideks, kui neid toidetakse või kui loomi on vaja lühikeseks ajaks lõastada seoses läbivaatuse, haiguse ravimise, ennetava ravi jms või lüpsmisega.

12) Kariloomi ei ole lubatud pidada täielikult respõrandatel.

13) Lamamisala peab olema kuiv, mugav ja puhas.

14) Vasikaid ei tohi paigutada individuaalsulgu kuni seitsme päeva vanuseni.

15) Boksides peetavatel vasikatel ja noortel loomadel peab olema vähemalt üks boks looma kohta.

16) Vasikaid ja noorloomi peetakse kahest või enamast ühesugusest vanusest ja kaalust koosnevas loomarühmas, välja arvatud juhul, kui neid peetakse koos ema või ammlehmaga. Vasikaid ja noorloomi, kellel haiguse või halva seisundi tõttu ei ole enam vanusele vastavat kehakaalu, tuleb pidada nii, et nende vajadused rahuldatakse parimal võimalikul viisil.

Ruuminõuded

17) Rühma pidamisel õlgedega rühmas peab takistamatu põrandapind looma kohta olema vähemalt:

a) 1,8 m² 60–100 kg eluskaaluga loomade puhul

b) 2,2 m² 100–150 kg eluskaaluga loomade puhul

c) 2,6 m² 150–200 kg eluskaaluga loomade puhul

d) 3,2 m² 200–300 kg eluskaaluga loomade puhul

e) 3,8 m² 300–400 kg eluskaaluga loomade puhul

f) 4,4 m² 400–500 kg eluskaaluga loomade puhul

g) 5,0 m² loomadele eluskaaluga üle 500 kg, kuid mitte alla 1,0 m² 100 kg kohta loomade puhul, kelle eluskaal on üle 540 kg.

18) Õlgedeta söötmisalaga rühmas pidamise korral peab takistamatu põrandapind looma kohta olema vähemalt:

a) 2,7 m² 150–200 kg eluskaaluga loomade puhul

b) 3,4 m² 200–300 kg eluskaaluga loomade puhul

c) 4,2 m² 300–400 kg eluskaaluga loomade puhul

d) 4,8 m² 400–500 kg eluskaaluga loomade puhul

EELNÕU

Viitenumber: 2023-15-31-00547

e) 5,4 m² loomadele eluskaaluga üle 500 kg, kuid mitte alla 1,0 m² 100 kg kohta loomade puhul, kelle eluskaal on üle 540 kg.

Lisanõuded 2. taseme veisekarjadele

Piimaga toitmine

1) Vasika eluea esimese kümne nädala jooksul antakse piima või piima aseainet vähemalt kaks korda päevas füsioloogilistele vajadustele vastavas koguses. Piimasöötmisest võõrutamine piimasöötmissperioodi lõpuosasviimasel nädalal on lubatud.

Loomapidamishoone

- 2) Lamamisala peab olema kuiv, mugav, puhas ning seal peab olema allapanu.
- 3) Alla nelja kuu vanused vasikad tuleb paigutada allapanuga hästi varustatud puhkealadele.
- 4) Alla nelja kuu vanuseid vasikaid ei tohi paigutada boksi.

Ruuminõuded

5) Rühmas pidamise korral (kolm või enam looma koos) peab takistamatu põrandapind looma kohta olema vähemalt:

a) 2,4 m² 100–150 kg eluskaaluga loomade puhul

b) 2,8 m² 150–200 kg eluskaaluga loomade puhul

c) 3,4 m² 200–300 kg eluskaaluga loomade puhul

d) 4,2 m² 300–400 kg eluskaaluga loomade puhul

e) 4,8 m² 400–500 kg eluskaaluga loomade puhul

f) 5,4 m² loomadele eluskaaluga üle 500 kg, kuid mitte alla 1,0 m² 100 kg kohta loomade puhul, kelle eluskaal on üle 540 kg.

6) Lüpsi vahelisel ajal peab lehmade pidamise ruumi kogupindala latris olema vähemalt 6,0 m² lüpsilehma kohta.

Ligipääs õuealale ja karjamaale

7) Üle nelja kuu vanustel vasikatel, keda ei kasvatata tapmiseks ja kes ei ole registreeritud tapavasikatena keskses põllundusregistris, peab juhul, kui vasikate füsioloogiline ülesehitus ja ilmastikutingimused seda võimaldavad, olema ajavahemikul 1. maist kuni 1. septembrini juurdepääs välialadele.

8) Üle kuue kuu vanustel mullikatel, kes ei ole poeginud ja keda ei kasvatata tapmiseks ning kes ei ole registreeritud tapmiseks ettenähtud mullikatena keskses põllundusregistris, on ajavahemikul 1. maist kuni 1. novembrini (suvel) juurdepääs välialadele. Üksikuid loomi võib siiski lühikese aja jooksul hoida latrites seoses seemendamise, hoolduse, kuivamise, tapale toimetamise või looma jälgimisega veterinaarsetel põhjustel.

9) Lehmadel peab olema juurdepääs karjamaale vähemalt 150 päeva 1. aprillist kuni 1. novembrini (suveperiood). Üksikuid loomi võib siiski lühikese aja jooksul hoida latrites seoses seemendamise, hoolduse, kuivamise, tapale toimetamise või looma jälgimisega veterinaarsetel põhjustel.

Lisanõuded 3. taseme veisekarjadele

Lehma ja vasika koosolekuaeg pärast poegimist

1) Lehm ja vasikas on koos esimese 24 tunni jooksul pärast poegimist.

Piimaga toitmine

2) Vasika eluea esimese 12 nädala jooksul antakse piima või piima aseainet vähemalt kaks korda päevas füsioloogilistele vajadustele vastavas koguses. Piima eraldatakse vasikate sööturi või udara kaudu. Piimasöötmisest võõrutamine piimasöötmisperioodi viimasel nädalal on lubatud.

Ruuminõuded

3) Kogu ala, kus lehmad on lüpsmise vahelisel ajal latris, peab olema vähemalt 6,6 m² piimalehma kohta väikeste tõugude puhul ja 8,0 m² suurte tõugude puhul. 2,0 m² alast võib siiski moodustada jalutamiseks mõeldud õueala.

4) Rühma pidamise korral (kolm või enam looma koos) peab takistamatu põrandapind looma kohta olema vähemalt:

- a) 2,5 m² 100–150 kg eluskaaluga loomade puhul
- b) 3,0 m² 150–200 kg eluskaaluga loomade puhul
- c) 4,0 m² 200–300 kg eluskaaluga loomade puhul
- d) 4,2 m² 300–350 kg eluskaaluga loomade puhul
- e) 5,0 m² 350–500 kg eluskaaluga loomade puhul.

Ligipääs õuealale ja karjamaale

5) Kui järgmistest eranditest ei tulene teisiti, on üle nelja kuu vanustel veistel juurdepääs karjamaale ajavahemikul 1. maist kuni 1. novembrini (suvehooaeg):

- a) üksikuid loomi võib siiski lühikese aja jooksul hoida latrites seoses seemendamise, hoolduse, kuivamise, tapale toimetamise või looma jälgimisega veterinaarsetel põhjustel.
- b) Rohkem kui 4 kuu vanustel vasikatel on (kui vasika füsioloogiline seisund ja ilm võimaldab) ligipääs karjamaale ajavahemikus 1. maist kuni 1. septembrini.
- c) Üle 12 kuu vanused pullid, kui neil on kogu aasta jooksul juurdepääs välialale (nt uiteväljale).

Viitenumber: 2023-15-31-00547

Lisa 4

Veisekarjade suremuse arvutamise põhimõtted

1. Lehmade suremus arvutatakse viimase 12 kuu jooksul surnud lehmade arvu jagatuna karjas viimase 12 kuu jooksul kogutud loomade arvu summaga, st järgmise valemi kohaselt:

$$\text{Suremus} = (\text{surnude arv aastas} / \text{loomapäevade arv aastas}) \times 365 \times 100$$

2. Vasikate suremus arvutatakse järgmise valemi alusel:

$$D\o d e l i g h e d_{1-180} = 100 * (1 - \prod_{i=1}^{180} (1 - \frac{D_i}{F_{1,2,4,9} + I_{1,2}[\lt 180] - D^{i-1} - C_{7,16,17}^{i-1} - F_9[i > 1]}))$$

	Suremus
--	----------------

, kus

Di: surnude arv päeval i.

F1,2,4,9: elussündide arv 180-päevase perioodi jooksul.

I1,2[1]: piimavasikana tapetud vasikate arv lahutatakse kõigepealt päevast i = 2.

Di-1: surnude summa kuni päevani i-1 (kaasa arvatud).

Ci-17,16,17: karjast kuni päevani i-1 (kaasa arvatud) eemaldatud vasikate summa.

F9[i > 1]: piimavasikana tapetud vasikate arv lahutatakse kõigepealt päevast i = 2.

I: kordaja pi näitab toodete korrutamist vahemikus 1 kuni 180.

Surnud vasikaid võrreldakse elusate vasikatega karjas. Elusad vasikad arvutatakse kahe komponendina: elussünnid karjas ja vasikad, kes viiakse karja 180 elupäeva jooksul, millest on maha arvatud vasikad, kes on

EELNÕU

Viitenumber: 2023-15-31-00547

surnud, tapetud piimavasikana või võetud karjast välja enne 180 elupäeva. Kõigi kuni 180 päeva vanuste vasikate saatuse kohta täieliku teadmise tagamiseks arvutatakse suremus ainult 180 päeva pärast arvestusperioodi viimast päeva. Elumusmäär saadakse, korrutades 180-ndiku iga karja kohta igal arvestusperioodil. Suremusmäär saadakse, lahutades ellujäämismäära 1-st.

Elussündide arv arvutatakse sünni olekukoodidega 1, 2, 4 ja 9 = elussünnid karjas.

Tsenseeritud vasikad, st vasikad, kes on karjast eemaldatud, loetakse koodiga 7 = tapetud, 16 = toodang ja 17 = eksport.

Lisa 5

„Parem loomade heaolu“ logod

Loomade heaolu märgise kolme taseme logod

Tase 1

Tase 2

EELNÕU

Viitenumber: 2023-15-31-00547

Tase 3

Bedre Dyrevelfærd	Parem loomade heaolu
--------------------------	-----------------------------